

Czwartek, 19 stycznia 2012 r.

Łańcuch dostaw środków produkcji rolnej

P7_TA(2012)0011

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 stycznia 2012 r. w sprawie łańcucha dostaw środków produkcji rolnej: struktura i konsekwencje (2011/2114(INI))

(2013/C 227 E/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 czerwca 2011 r. pt. „WPR do 2020 r.: sprostać wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi” ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 września 2010 r. pt. „Sprawiedliwe wynagrodzenie dla rolników: poprawa funkcjonowania łańcucha dostaw żywności w Europie” ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie uznania rolnictwa za sektor strategiczny w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 marca 2011 r. pt. „Deficyt białka w UE: jak rozwiązać istniejący od dawna problem?” ⁽⁴⁾,
- uwzględniając wstępne sprawozdanie OECD z maja 2011 r. pt. „A Green Growth Strategy for Food and Agriculture” („Strategia ekologicznego rozwoju na rzecz żywności i rolnictwa”) ⁽⁵⁾,
- uwzględniając dane Eurostatu dotyczące indeksów cen środków produkcji rolnej (kosztów środków produkcji) oraz indeksów cen produktów rolnych (cen zbytu) ⁽⁶⁾,
- uwzględniając art. 349 TFUE, który ustanawia specjalny system dla regionów najbardziej oddalonych,
- uwzględniając 3. prognozę Stałego Komitetu ds. Badań Naukowych w Dziedzinie Rolnictwa (SCAR) dotyczącą zrównoważonej konsumpcji i produkcji żywności w świecie o ograniczonych zasobach (luty 2011 r.) ⁽⁷⁾,
- uwzględniając dokument zespołu ds. międzynarodowej oceny wpływu nauk i technologii rolniczych na rozwój (IAASTD) pt. „Global Report - Agriculture at a crossroads” („Sprawozdanie globalne – rolnictwo na rozdrożu”),
- uwzględniając sprawozdanie Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) z 2008 r. pt. „Low input farming systems: an opportunity to develop sustainable agriculture” („Niskonakładowe systemy rolnictwa: szansa na rozwój rolnictwa zrównoważonego”) ⁽⁸⁾,
- uwzględniając sprawozdanie JRC z 2007 r. pt. „Consequences, opportunities and challenges of modern biotechnology in Europe” („Konsekwencje, możliwości i wyzwania nowoczesnej biotechnologii dla Europy”),
- uwzględniając sprawozdanie JRC z 2010 r. pt. „Compendium of reference methods for GMO analysis” („Kompedium referencyjnych metod analizy GMO”),
- uwzględniając sprawozdanie JRC z 2010 r. pt. „Impacts of the EU biofuel target on agricultural markets and land use: a comparative modelling assessment” („Wpływ celów UE dotyczących korzystania z biopaliw na rynki rolne oraz użytkowanie gruntów: ocena porównawcza modelowania”),

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0297.

⁽²⁾ Dz.U. C 308 E z 20.10.2011, s. 22.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0006.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0084.

⁽⁵⁾ <http://www.oecd.org/dataoecd/38/10/48224529.pdf>.

⁽⁶⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database.

⁽⁷⁾ <http://ec.europa.eu/research/agriculture/conference/pdf/feg3-report-web-version.pdf>.

⁽⁸⁾ http://agrienv.jrc.ec.europa.eu/publications/pdfs/LIFS_final.pdf.

Czwartek, 19 stycznia 2012 r.

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów ⁽¹⁾,
 - uwzględniając wnioski ustawodawcze Komisji dotyczące reformy WPR, które zostały przedstawione w dniu 12 października 2011 r. (COM(2011)625, COM(2011)627, COM(2011)628, COM(2011)629, COM(2011)630, COM(2011)631), oraz wniosek dotyczący rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynku,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A7-0421/2011),
- A. mając na uwadze, że znaczna niestabilność cen towarów rolnych i środków produkcji rolnej spowodowała wzrost niepewności dochodów rolniczych i długoterminowych inwestycji dokonywanych przez rolników, zwłaszcza w odniesieniu do regionów odosobnionych, górskich, wyspiarskich i najbardziej oddalonych, w przypadku których czynniki takie jak odległość i izolacja wiążą się z wysokimi kosztami dodatkowymi, co z kolei wywiera negatywny wpływ na dochody rolników z tych regionów,
- B. mając na uwadze, że według Eurostatu całkowity koszt środków produkcji ponoszony przez rolników UE wzrósł w latach 2000–2010 średnio o prawie 40 %, natomiast ceny skupu wzrosły średnio o mniej niż 25 %; mając na uwadze, że wzrost kosztów środków produkcji we wspomnianym dziesięcioleciu osiągnął 60% w przypadku energii i smarów, prawie 80 % w przypadku nawozów sztucznych i polepszaczy gleby, ponad 30 % w przypadku pasz, około 36 % w przypadku maszyn i innego wyposażenia, prawie 30 % w przypadku nasion i materiału sadzeniowego oraz niemal 13 % w przypadku środków ochrony roślin, co podkreśla potrzebę ułatwienia rolnikom dostępu do tańszych środków produkcji rolnej, w szczególności na rynku światowym,
- C. mając na uwadze, że wyższe ceny żywności nie przekładają się automatycznie na wyższe dochody rolników, przede wszystkim ze względu na szybkość wzrostu kosztów środków produkcji rolnej i zwiększającą się rozbieżność między cenami produkcyjnymi a konsumpcyjnymi,
- D. mając na uwadze, że wyższe koszty produkcji i problemy związane z przeniesieniem ich w dół łańcucha dystrybucji żywności prawdopodobnie zagrażą wkrótce dalszej działalności określonych przedsiębiorstw, osłabiając jednocześnie strukturę produktywności w określonych państwach członkowskich, co z kolei pogorszy bilans handlowy, jeśli chodzi o import i zależność od niestabilnych rynków zewnętrznych,
- E. mając na uwadze, że konsumenci obecnie również znajdują się w niekorzystnej sytuacji w tym sensie, że producenci nie są w stanie przenieść gwałtownego wzrostu kosztów środków produkcji na większe przedsiębiorstwa handlu detalicznego, które ze swojej strony przenoszą ten wzrost kosztów na konsumentów, uzyskując wysokie marże zysku,
- F. mając na uwadze, że oczekuje się dalszego wzrostu cen środków produkcji w wyniku niewystarczających zasobów, rosnącego popytu na żywność w gospodarkach wschodzących i realizacji strategii politycznych, które utrudniają rolnikom UE uzyskanie dostępu do tańszych pasz dostępnych na rynku światowym,
- G. mając na uwadze, że produkcję żywności może regularnie zaburzać szereg czynników, w tym wpływ szkodników i chorób, dostępność zasobów naturalnych i kłeski żywiołowe,
- H. mając na uwadze, że rolnictwo UE obecnie w wysokim stopniu zależy od importu środków produkcji – głównie paliw kopalnych, ale także pasz i rzadkich minerałów uszlachetniających glebę, takich jak fosforany – i dlatego jest wrażliwe na skoki cen; mając na uwadze, że budzi to poważne zaniepokojenie co do konkurencyjności rolników UE, szczególnie w sektorze hodowli,
- I. mając na uwadze, że obecna niestabilność cen ma wymiar europejski i międzynarodowy, i że w związku z tym koniecznie należy znaleźć na szczeblu wspólnotowym rozwiązanie korzystne dla łańcucha rolno-żywnościowego, biorąc pod uwagę jego strategiczną rolę w Unii oraz to, że na szczeblu G-20 wymaga się przedsięwzięcia spójnych działań,

⁽¹⁾ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 71.

Czwartek, 19 stycznia 2012 r.

- J. mając na uwadze, że UE staje się coraz bardziej uzależniona od czynników produkcji, które są niezbędne w celu utrzymania rolnictwa w Europie; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne należy zaapelować o podjęcie natychmiastowych działań – w formie inwestycji i decyzji podejmowanych na szczeblu wyłącznie politycznym – w celu ograniczenia tej zależności, tak aby zwiększyć wystarczalność żywnościową UE,
- K. mając na uwadze, że UE jest w dużym stopniu uzależniona od importu paliw kopalnych; mając na uwadze, że zwiększenie wydajności zasobów ma kluczowe znaczenie dla realizacji strategii „Europa 2020” i sporządzonego przez Komisję planu działania na rzecz zasobooszczędnej Europy,
- L. mając na uwadze, że produkcja rolna w UE jest w głównej mierze uzależniona od ropy naftowej, a łańcuch dostaw żywności w znacznym stopniu opiera się na dostępności i przystępności tego paliwa; mając na uwadze, że oczekuje się, iż produkcja ropy naftowej na świecie zacznie się zmniejszać o średnio 2–3 % rocznie,
- M. mając na uwadze, że wzrost cen ropy naftowej jest nieodłącznie związany ze wzrostem kosztów środków produkcji rolnej, co z kolei skutkuje wzrostem cen energii, pasz i nawozów, wywierając wpływ na światową produkcję żywności,
- N. mając na uwadze, że produkcja nawozów rolnych jest całkowicie uzależniona od powszechnej dostępności fosforu; mając na uwadze, że cena fosforu wzrosła w latach 2007–2008 o 800 % oraz że granica możliwości ich wydobywania zostanie osiągnięta do lat 2033–35, po czym zasoby fosforu będą coraz bardziej ograniczone;
- O. mając na uwadze, że – zwłaszcza w sektorze hodowli – koszty wzrastają również ze względu na zaostrzenie wymogów związanych z bezpieczeństwem fitosanitarnym, dobrotą zwierząt, ochroną środowiska, higieną i bezpieczeństwem żywności, w wyniku czego konkurencyjność producentów europejskich nadal będzie się zmniejszała w stosunku do konkurencyjności producentów z państw trzecich, którzy nie muszą spełniać tych surowych wymogów,
- P. mając na uwadze, że UE ustanowiła wysoki poziom standardów w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska, co wpływa na czas i koszty opracowania nowych praktyk i narzędzi w górę i w dół łańcucha żywnościowego,
- Q. mając na uwadze, że konsumenci, w obliczu zmniejszenia się ich siły nabywczej, coraz częściej wybierają produkty, których jakość i standardy bezpieczeństwa są niższe od jakości i standardów bezpieczeństwa produktów pochodzących z UE i których nie można monitorować, w szczególności w przypadku mięsa,
- R. mając na uwadze, że sektor rolny zużywa średnio 42 % ogółu zasobów wody w Europie (88 % w Grecji, 72 % w Hiszpanii, 59 % w Portugalii), że koszty nawadniania, odprowadzania kanałami wody w regionach, w których występują tereny podmokłe, i odwadniania wzrosły w związku z podjęciem działań mających na celu zwiększenie skuteczności technologii nawadniania oraz że część wody zużywanej przez sektor rolny powraca do naturalnego obiegu wody,
- S. mając na uwadze, że cena ziem uprawnych oraz koszty dzierżawy gruntów bezpośrednio wpływają na perspektywy rolnictwa i zdolność młodych osób do rozpoczęcia działalności rolnej,
- T. mając na uwadze, że koncentracja rynkowa dostawców środków produkcji rolnej jest bardzo wysoka – 6 przedsiębiorstw kontroluje niemal 75 % rynku produktów agrochemicznych, a 3 przedsiębiorstwa kontrolują ponad 45 % rynku nasion; mając na uwadze, że ta koncentracja przyczynia się do utrzymywania wysokich cen nasion i wywiera znaczny negatywny wpływ na różnorodność upraw oraz że udział rolników w procesie kształtowania tendencji cenowych jest ograniczony, mając na uwadze, że wysoka koncentracja rynku, która wywiera dodatkową presję kosztową na rolnictwo, występuje nie tylko w wyższych ogniwach łańcucha produkcji rolnej, lecz także w sprzedaży (detalicznej) środków spożywczych,
- U. mając na uwadze, że na rentowność i konkurencyjność produkcji na małą skalę (uprawy małoobszarowe) nieproporcjonalny wpływ wywierają ustawodawcze i strukturalne zmiany w branżach produkcyjnych oraz że należy zdobyć szerszą wiedzę o wpływie wywieranym przez te zmiany,

Czwartek, 19 stycznia 2012 r.

- V. mając na uwadze, że wyższe ceny paliwa, nawozów i pasz są dla rolników głównym czynnikiem wzrostu kosztów,
- W. mając na uwadze, że ze względu na skrajne wahania cen w rolnictwie w całym łańcuchu produkcji żywności i na związane z tym spekulacje finansowe przejrzystość rynku w górę tego łańcucha jest istotna również dla zwiększenia konkurencyjności i odporności na niestabilność cen,
- X. mając na uwadze, że długoterminowe inwestycje w skuteczniejsze środki produkcji i zarządzanie zasobami, w tym energią, glebą i substancjami użyźniającymi, technologią wodną, nasionami i produktami agrochemicznymi, są potrzebne, aby odpowiedzieć na nowe wyzwania gospodarcze i środowiskowe, w tym w kontekście strategii Europa 2020; mając na uwadze, że usługi upowszechniania wiedzy, usprawnienia instytucjonalne i innowacje wpływające na stosowanie środków produkcji, podejścia i umiejętności rolników mają niezwykle istotne znaczenie dla wprowadzania bardziej zasobooszczędnych, zrównoważonych i innowacyjnych systemów uprawy,
- Y. mając na uwadze, że fermentacja gnojowicy jest pożądana ze względu na uprawę roślin i ochronę środowiska, przy czym konieczne jest również stworzenie zachęt do wytwarzania energii z biomasy, co dodatkowo przyczyni się do zrównoważonego rolnictwa,
- Z. mając na uwadze, że rolnictwo – poprzez poprawę efektywności energetycznej – posiada znaczny potencjał w zakresie oszczędności energii i kosztów, którą to oszczędność można jeszcze dodatkowo zwiększyć poprzez lokalne wytwarzanie energii odnawialnej, wykorzystujące cały potencjał źródeł odnawialnych (zwłaszcza energia wiatrowa, słoneczna, z biomasy, biogazowa, biopaliwa, wykorzystanie produktów odpadowych itd.),
- AA. mając na uwadze, że dywersyfikacja i płodozmian mogą przyczynić się do złagodzenia zmiany klimatu oraz umożliwiają zrównoważone stosowanie nawozów sztucznych i pestycydów,
- AB. mając na uwadze, że uprawa wysokobiałkowych roślin strączkowych w UE, a także ulepszone systemy hodowli na wolnym wybiegu ograniczyłyby deficyt białka w UE i jej zależność od importu pasz i mogłyby przynieść znaczne korzyści gospodarcze rolnikom, lecz nie będą uniwersalnym rozwiązaniem służącym zniwelowaniu wielu dysproporcji w łańcuchu dostaw środków produkcji rolnej, a poza tym doprowadziłyby do ograniczenia uprawy innych, bardziej zasobooszczędnych roślin uprawnych,
- AC. mając na uwadze, że samozaopatrzenie siewne może oferować, w określonych okolicznościach i w odniesieniu do konkretnych odmian, alternatywę dla nasion komercyjnych,
- AD. mając na uwadze, że na skutek nieprawidłowego przechowywania i transportu znaczne ilości towarów rolnych są marnotrawione, a w konsekwencji usuwane, wskutek czego nie są już udostępniane jako środki spożywcze lub pasza (FAO, Globalne straty żywności i jej marnotrawienie, 2011 r.);

Rozwiązania ogólne

1. wzywa Komisję i państwa członkowskie do poprawy przejrzystości cen środków produkcji rolnej oraz zapewnienie, że reguły konkurencji mają zastosowanie i są narzucane zarówno w górę, jak i w dół łańcucha rynku żywności;
2. apeluje o zwiększenie kontroli i poprawę jakości analizy – zarówno na szczeblu UE, jak i międzynarodowym – podstaw gospodarczych wyjaśniających wzrost cen żywności, a w szczególności związku pomiędzy wahaniami podaży i popytu oraz zwiększonych powiązań między ruchami cen energii, środków produkcji i towarów żywnościowych;

Czwartek, 19 stycznia 2012 r.

3. apeluje do Komisji o udoskonalenie jej analizy przyczyn skrajnych wahań rynkowych oraz o bardziej szczegółowe wyjaśnienie powiązań między spekulacjami i rynkami rolnymi, a także między rynkami energii i cenami towarów żywnościowych; podkreśla, że powinno to być częścią wysiłków zmierzających do lepszej regulacji rynków finansowych i do zwiększenia ich przejrzystości oraz do poprawy jakości informacji na temat rynków finansowych udzielanych na szczeblu globalnym i UE, które to wysiłki należy uwzględnić między innymi w zbliżającym się przeglądzie dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFID) oraz dyrektywy w sprawie nadużyć na rynku (MAD);
4. wzywa Komisję, aby zachęcała do wydajniejszych praktyk agronomicznych i do udoskonalonego, zrównoważonego zarządzania zasobami rolnymi, tak aby zapewnić trwałość i efektywność rolnictwa, ograniczyć koszty środków produkcji i marnotrawstwo substancji użyźniających oraz poprawić innowacyjność, zasobooszczędność, skuteczność i zrównoważony charakter systemów uprawy; jest przekonany, że odnośne działania można by przedsięwziąć w ramach zapowiadzanego europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji sprzyjających wydajności i zrównoważonemu rozwojowi rolnictwa; podkreśla potrzebę wykształcenia na rzecz rolników podejścia zintegrowanego, które wprowadza równowagę do wszystkich obszarów rolnictwa (produkcja, środowisko, rentowność, wymiar społeczny);
5. wzywa Komisję do dalszego wspierania zrównoważonego i wydajnego rolnictwa w celu sprostania wyzwaniom środowiskowym i żywnościowym oraz zapewnienia jego dalszej rentowności i konkurencyjności na rynku światowym;
6. z zadowoleniem przyjmuje europejski system monitorowania cen żywności opracowany przez Eurostat oraz utworzenie Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności, które musi obejmować sektor środków produkcji stosowanych w wyższych ogniwach łańcucha produkcji oraz powinno zapewniać większą przejrzystość ewolucji cen środków produkcji i przyczyniać się do wzrostu cen producenta; nalega, aby regularnie składane były sprawozdania z postępów oraz aby konkretne wnioski zostały przekazane Parlamentowi Europejskiemu i z nim omówione;
7. uważa, że producenci pierwotni nie mogą w pełni czerpać korzyści ze wzrostu cen zbytu, ponieważ są one „ściśnięte” między niskimi cenami producenta, które wynikają z silnych pozycji przetwórców i detalistów, a wysokimi cenami środków produkcji, które wynikają ze wzrostu koncentracji przedsiębiorstw wytwarzających środki produkcji;
8. wzywa Komisję do dokładniejszej oceny wpływu prawodawstwa UE na zrównoważony charakter i konkurencyjność europejskiego rolnictwa; uważa, że należy zwrócić uwagę na koszty związane z zapewnieniem zgodności z prawodawstwem UE, a także na ocenę wpływu prawodawstwa UE na dostępność środków produkcji i na ich ceny;
9. wzywa krajowe i europejskie organy do spraw konkurencji, aby zajęły się nadużywaniem dominującej pozycji podmiotów handlowych z sektora agrobiznesu, przedsiębiorstw prowadzących detaliczną sprzedaż żywności i przedsiębiorstw wytwarzających środki produkcji oraz stosowały przepisy UE o ochronie konkurencji, w szczególności w sektorze nawozów, w którym rolnicy borykają się z ogromnymi trudnościami w związku z zakupem na zapas nawozów o podstawowym znaczeniu; uważa, że w związku z tym europejskie organy do spraw konkurencji (DG. ds. Konkurencji itd.) powinny rozważyć wszczęcie dochodzenia sektorowego w celu określenia wszelkich praktyk antykonkurencyjnych;
10. podkreśla, że wszystkie działania w tym zakresie wymagają wcześniejszego opracowania obiektywnej i ścisłej definicji niewłaściwych, niesprawiedliwych i antykonkurencyjnych praktyk, tak aby umożliwić ustanowienie niezbędnych szczególnych form regulacji i monitorowania;
11. wzywa Komisję do natychmiastowego szczegółowego zbadania różnic w podejściu 27 krajowych organów ds. konkurencji i w strategiach politycznych oraz do zachęcania do poszukiwania rozwiązań, które uwzględniają wszystkich partnerów zaangażowanych w produkcję żywności i zapobiegają dominującej pozycji jednego ogniwa lub kilku ogniw łańcucha środków produkcji lub łańcucha zbytu, która to dominująca pozycja często osłabia pozycję producenta rolnego;
12. uważa, że należy wprowadzić system skutecznej kontroli tego typu praktyk, przy pomocy środków administracyjnych lub prawnych, oraz opracować mechanizm umożliwiający Komisji ocenianie i monitorowanie państw członkowskich, a także wprowadzić kary dla osiągnięcia wystarczającego efektu odstraszającego i terminowości;

Czwartek, 19 stycznia 2012 r.

13. zwraca też uwagę, że potrzebny jest ogólnounijny system wymiany informacji na temat dobrych praktyk w zakresie gospodarowania substancjami użyźniającymi, energią, zasobami naturalnymi i innymi środkami produkcji w celu osiągnięcia większej skuteczności i efektywności środków produkcji;
14. apeluje, aby nowa wspólna polityka rolna obejmowała szczególne środki wsparcia na rzecz lepszego i skuteczniejszego gospodarowania zasobami i zrównoważonych praktyk, co ograniczyłoby stosowanie środków produkcji i ich koszty oraz poprawiło zdolność rolników do adaptacji do niestabilności cen, w tym środki wspierające krótkie łańcuchy dostaw środków produkcyjnych i żywności;
15. z zadowoleniem przyjmuje wzmożone zainteresowanie Komisji europejską gospodarką ekologiczną; apeluje, aby kolejny program ramowy w zakresie badań został w znacznej części przeznaczony na badania i rozwój w dziedzinie efektywnego wykorzystywania środków produkcji i zarządzania nimi oraz na zwiększenie skuteczności agronomicznej; podkreśla, że wyniki badań muszą się przekładać na praktyczne wzmocnienie produkcji rolnej poprzez lepsze kształcenie rolników i budowę ich potencjału; podkreśla potrzebę poprawy współpracy między sektorem publicznym i prywatnym, a także organizacjami rolników w tym zakresie, co mogłoby przyczynić się do poprawy jakości przemysłu i jego modernizacji;
16. wzywa Komisję i państwa członkowskie do bliższego przyjrzenia się roli, jaką mogłyby odegrać spółdzielnie i organizacje producenckie w organizowaniu zbiorowych zakupów środków produkcji rolnej z myślą o wzmocnieniu pozycji negocjacyjnej rolników w stosunkach z przemysłem w górę łańcucha produkcji rolnej;
17. wzywa Komisję, aby lepiej informowała rolników i konsumentów o potrzebie bardziej efektywnego zarządzania energią, wodą i zasobami naturalnymi w całym łańcuchu żywnościowym, tak aby znacznie ograniczyć marnotrawstwo zasobów wodnych i żywności;
18. uznaje, że zrównoważony wzrost jest jednym z głównych priorytetowych celów strategii „Europa 2020” oraz że zależność Unii od paliw kopalnych naraża ją na wstrząsy występujące na tych rynkach; ponownie podkreśla potrzebę zastąpienia owej zależności od wyczerpywalnych źródeł wystarczająco silnymi alternatywami, nie zapominając o równowadze pomiędzy utrzymaniem produkcji żywności a promowaniem wytwarzania energii;

Energia

19. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały inwestycje w oszczędność energii i wytwarzanie energii odnawialnej (energia wiatrowa, słoneczna, biogazowa, geotermalna itd.) w gospodarstwach lub w ramach lokalnych projektów partnerskich, ze specjalnym naciskiem na wykorzystanie odpadów i produktów ubocznych;
20. podkreśla znaczenie przetwarzania obornika, dostarczającego nie tylko energii odnawialnej, lecz również zmniejszającego obciążenie dla środowiska i będącego substytutem nawozu sztucznego w formie koncentratu mineralnego; wzywa Komisję, aby w celu uznania obornika za źródło energii uznała przetworzony obornik za substytut nawozu sztucznego w dyrektywie dotyczącej azotanów;
21. apeluje do Komisji i państw członkowskich o zadbanie, aby publiczne środki wsparcia na rzecz stosowania biomasy i paliw rolniczych – w tym biogazu – nie przyczyniały się do niezrównoważonej konkurencji między produkcją żywności a produkcją energii, która to konkurencja musi zostać ukształtowana w sposób zrównoważony;
22. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby pomogły rolnikom w generowaniu nowych dochodów, ułatwiając obejmowanie energii i ciepła wytwarzanych z odnawialnych źródeł rolniczych prywatnymi i publicznymi systemami i sieciami energetycznymi;
23. uważa, że skuteczne środki służące oszczędności energii i zarządzaniu nią w gospodarstwach i na poziomie lokalnym powinny być udostępniane w całej UE za pośrednictwem programów rozwoju obszarów wiejskich i opcjonalnych środków ekologicznych zawartych w przyszłej WPR;

Czwartek, 19 stycznia 2012 r.

24. wzywa Komisję, aby przeanalizowała koszty energii w różnych istniejących systemach rolniczych i powiązanych z nimi systemach obejmujących dostawy środków produkcji, przetwarzanie i dystrybucję pod kątem wydajności i produkcji, z uwzględnieniem efektywności energetycznej i wykorzystania zrównoważonych źródeł energii, w reakcji na nowe wyzwania;

Polepszacze gleby i środki ochrony roślin

25. apeluje o skuteczne środki i zachęty. np. w zakresie dywersyfikacji upraw, obejmujące uprawę warzyw i płodozmian dostosowane do warunków lokalnych, w ramach reformy WPR po 2013 r., z uwagi na pozytywne skutki, jakie wywiera to na łagodzenie zmiany klimatu, jakość gleby i wody oraz zdolność rolników do obniżenia kosztów produkcji;

26. wzywa również Komisję i Radę do włączenia inwestycji w rolnictwo precyzyjne do ogólnounijnego nieobowiązkowego wykazu środków ekologicznych wynagradzanych w ramach WPR z uwagi na podobne pozytywne skutki tych innowacyjnych praktyk (np. badanie gleby za pomocą systemu GPS) na łagodzenie zmiany klimatu, jakość gleby i wody oraz finanse rolników (przy czym w znacznie ograniczonym stopniu stosowane będą nawozy, woda, polepszacze gleby, środki ochrony roślin i pestycydy, co ograniczy koszty środków produkcji ponoszone przez rolników);

27. podkreśla, że produkcja rolna UE jest uzależniona od importu fosforytów wykorzystywanych do produkcji nawozów, przy czym większość fosforytów jest wydobywana w pięciu państwach na świecie; wzywa Komisję do zajęcia się tą kwestią;

28. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zachęcały – pod warunkiem dogłębnych badań nad ich możliwym wykorzystaniem, odpowiedniego obchodzenia się z substancjami potencjalnie szkodliwymi oraz ścisłych kontroli lub w szczególności pod warunkiem, że recykling w rozumieniu wykorzystania kaskadowego nastąpi po wykorzystaniu termicznym – do recyklingu substancji użyźniających (zwłaszcza fosforanów i azotu) ze strumieni odpadów; w tym kontekście podkreśla, że gnojowica, która spełnia wymagania jakościowe określone w przepisach dotyczących nawozów i jest przeznaczona do wykorzystania jako nawóz, nie jest produktem odpadowym również w przypadku gdy wcześniej zostanie poddana fermentacji w biogazowni rolniczej;

29. wzywa Komisję do dokładniejszej oceny wpływu zaniechania stosowania środków ochrony roślin na konkurencyjność i zrównoważony charakter rolnictwa europejskiego, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedniości nadal dostępnych środków oraz wpływu na ceny mniejszej liczby konkurencyjnych produktów na rynku;

30. wzywa Komisję, aby rozważyła sposoby zagwarantowania opłacalności upraw i zastosowań małoobszarowych w przyszłości, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej kompatybilności i spójności ze wspólną polityką rolną oraz uwzględnieniu wszystkich strategii politycznych związanych z łańcuchem dostaw żywności;

Pasze

31. ponawia apel do Komisji, aby wkrótce przedstawiła Parlamentowi i Radzie sprawozdanie w sprawie możliwości i wariantów zwiększenia krajowej uprawy roślin wysokobiałkowych w UE; podkreśla, że mimo iż zwiększenie krajowej uprawy roślin wysokobiałkowych przyniesie pewne korzyści, to jest mało prawdopodobne, żeby miało ono istotny wpływ na import pasz spoza UE; w związku z tym uważa, że w perspektywie krótkoterminowej trzeba będzie znaleźć inne możliwości zmniejszenia deficytu białka w UE, i w szczególności zwraca uwagę na podstawową rolę importu soi; wzywa Komisję do upewnienia się, że działania te nie zagrażają osiągnięciu ogólnego celu UE dotyczącego bezpieczeństwa żywnościowego pod względem poziomów wydajności i produkcji;

32. raz jeszcze zwraca uwagę na potrzebę wprowadzenia w nowej WPR stosownych środków i instrumentów mających na celu wspieranie rolników, którzy uprawiają rośliny wysokobiałkowe, co może ograniczyć deficyt białka i niestabilność cen w UE, a także poprawić praktyki rolne i żywność gleby;

Czwartek, 19 stycznia 2012 r.

Nasiona

33. wzywa Komisję i państwa członkowskie, w kontekście zbliżającego się przeglądu rozporządzenia (WE) nr 2100/94 w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin, aby nadal zapewniały rolnikom możliwość wykorzystywania materiału siewnego produkowanego i przetwarzanego w gospodarstwach, zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, ze względu na wynikające z tego korzyści gospodarcze, kulturalne i środowiskowe oraz wkład w różnorodność biologiczną w rolnictwie, jaki ta praktyka może wnieść;; wzywa w tym kontekście do rzetelnego i wyważonego zbadania zarówno praw do hodowli roślin, jak i obecnych ograniczeń dotyczących stosowania samozaopatrzenia siewnego w celu poprawy i uproszczenia ram prawnych, a także wzywa do zapewnienia odpowiedniej równowagi między potrzebą wprowadzania innowacji a potrzebą zachowania i zwiększenia różnorodności upraw, jak również potrzebą poprawy źródła utrzymania rolników prowadzących działalność na małą i średnią skalę;

34. zauważa znaczenie projektów badawczych dotyczących hodowli odmian roślin, które zachowują swoje cechy w perspektywie długoterminowej, oraz zachęca państwa członkowskie, aby wspierały takie projekty, a ponadto promowały środki zachęcające to uprawy lokalnych roślin pastewnych takich jak len, pszenżyto, wyka lędźzianowata (*Vicia lathyroides*) itd.;

35. wzywa Komisję, aby zastanowiła się nad ustanowieniem europejskiego banku nasion w celu przechowywania i zachowania genetycznej różnorodności roślin, zwalczania utraty różnorodności biologicznej i połączenia różnorodności upraw z dziedzictwem kulturowym państw członkowskich;

36. w świetle zbliżającej się światowej konferencji Rio+20 apeluje o nową inicjatywę UE odnoszącą się do ochrony, do zrównoważonego wykorzystania i do rzetelnego propagowania różnorodności biologicznej w rolnictwie, w celu zwiększenia wartości dodanej rolnictwa;

Ceny gruntów i dzierżawa gruntów

37. wzywa Komisję, aby zbadała wpływ, jaki dzierżawa gruntów i zwiększone ceny zakupu i dzierżawy gruntów wywierają na sektory rolnicze w państwach członkowskich UE;

38. podkreśla, że inwestorzy i spekulanci mogą wykupywać uprawnienia do jednolitej płatności na gospodarstwo po cenach zawyżonych w celu uzyskania strumienia dochodów, jeśli uprawnienia te opierają się na wartościach historycznych lub jeśli można je zbywać bez gruntów, w przeciwieństwie do aktywnej działalności rolniczej; zauważa, że powstałe zakłócenia stanowią istotny koszt produkcji i utrudniają nowym rolnikom rozpoczęcie działalności; wzywa Komisję, Parlament, państwa członkowskie i regiony do dopilnowania, aby podczas reformy WPR w odpowiedni sposób uwzględnić te problemy oraz aby z uprawnień do płatności mogli korzystać wszyscy rolnicy prowadzący aktywną działalność produkcyjną;

39. wzywa Komisję do sporządzenia sprawozdania w sprawie wpływu stopnia zabudowy związanej z rozwojem infrastruktury, budownictwem mieszkaniowym i wykorzystaniem powierzchni wyrównawczych na obciążenie kosztowe gospodarstw;

Woda

40. wzywa Komisję, aby pracowała – w związku z reformą WPR i ramową dyrektywą wodną – nad lepszymi systemami nawadniania i odwadniania oraz magazynowania wody w rolnictwie, które umożliwiłyby bardziej efektywne wykorzystywanie wody oraz obejmowałyby poprawę potencjału w dziedzinach takich jak magazynowanie wody, zbieranie wód opadowych na obszarach suchych i odwadnianie na obszarach wilgotnych, co stanowi sposób na ograniczenie zużycia wody słodkiej, a także środek zaradczy na wypadek zmian w występowaniu opadów w wyniku zmiany klimatu;

41. wzywa Komisję do znalezienia rozwiązań problemu odwodnienia oraz do uwzględnienia przy tym takich czynników jak duże opady, głębokie położenie i woda stagnująca;

Czwartek, 19 stycznia 2012 r.

42. w związku z tym zwraca Komisji uwagę na pozytywny wpływ rolnictwa precyzyjnego na zużycie wody (poprzez monitorowanie stanu gleby i prognoz pogody za pomocą systemu GPS) oraz domaga się, aby inwestycje w te i inne innowacyjne rozwiązania, które służą ograniczeniu stosowania środków produkcji takich jak woda, nawozy i środki ochrony roślin, mogły zostać uwzględnione w ramach ekologicznych wariantów przyszłej WPR;

43. apeluje do Komisji i państw członkowskich o lepsze zarządzanie prawami do korzystania z wody i ich ponowny przydział oraz o wzmocnienie wielofunkcyjnych ekosystemów rolnych i systemów rolniczych;

44. apeluje o większe wsparcie na rzecz kształcenia rolników w zakresie efektywnego gospodarowania wodą, odwadniania i nawadniania, w tym praktyczne narzędzia magazynowania wody oraz środki zapobiegające utracie substancji użyźniających lub zasoleniu i zabagnieniu, a także ulepszone systemy wyceniania wody i zarządzania nią na poziomie lokalnym i regionalnym, w celu zapobieżenia marnotrawieniu wody i ograniczenia kosztów środków produkcji w perspektywie długoterminowej; należy również zachęcać do kontrolowania rurociągów wodnych w celu dopilnowania, aby przeciekanie wody nie wpłynęło w istotny sposób na koszty produkcji i jakość produktów;

*

* *

45. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

Brak równowagi w łańcuchu dostaw żywności

P7_TA(2012)0012

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 stycznia 2012 r. w sprawie zakłóceń równowagi w łańcuchu dostaw żywności

(2013/C 227 E/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie przyszłości wspólnej polityki rolnej po 2013 r. ⁽¹⁾, z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie uznania rolnictwa za sektor strategiczny w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego ⁽²⁾, z dnia 23 czerwca 2011 r. w sprawie WPR do 2020 r.: sprostać wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi ⁽³⁾ oraz z dnia 5 lipca 2011 r. w sprawie wydajniejszego i bardziej sprawiedliwego rynku detalicznego ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Poprawa funkcjonowania łańcucha dostaw żywności w Europie” (COM(2009)0591) i poszczególne załączone do niego dokumenty robocze, a także swoje rezolucje z dnia 7 września 2010 r. w sprawie sprawiedliwego wynagrodzenia dla rolników: poprawa funkcjonowania łańcucha dostaw żywności w Europie ⁽⁵⁾ i z dnia 19 stycznia 2012 r. w sprawie łańcucha dostaw środków produkcji rolnej ⁽⁶⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2011/7/UE w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 351 E z 2.12.2011, s. 103.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0006.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0297.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0307.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 308 E z 20.10.2011, s. 22.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0011

⁽⁷⁾ Dz.U. L 48 z 23.2.2011, s. 1.